

Top 10 Hoogtepunten van Madrid

Welkom in Madrid.....	4
Madrid verkennen.....	6
Hoogtepunten van Madrid.....	10
Palacio Real.....	12
Museo Nacional del Prado.....	16
Plaza Mayor.....	22
Monasterio de las Descalzas Reales.....	24
El Rastro.....	26
Museo Thyssen-Bornemisza.....	28
Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía.....	32
Parque del Retiro.....	36
Museo Arqueológico Nacional.....	38
El Escorial.....	40

De Top 10 van alles

Historische momenten.....	46
Musea en galleries.....	48
Architectuur.....	50
Weg van de massa.....	52
Parken en tuinen.....	56
Madrid voor kinderen.....	58
Sportcomplexen.....	60
Madrid zonder portemonnee.....	62
Theaters en muziekzalen.....	64
Bars.....	66
Tapasbars.....	68
Restaurants.....	70
Winkels met Spaanse specialiteiten.....	72
Religieuze en culturele festivals.....	74

De afkorting Tvg in dit boek staat voor
Toegankelijk voor gehandicapten

Madrid van buurt tot buurt

Rondom Paseo del Prado.....	78
Salamanca en Recoletos.....	84
Centrum van Madrid.....	92
Koninklijk Madrid.....	100
Oud-Madrid.....	106
Chueca en Malasaña.....	118
Comunidad de Madrid.....	126

Binnen de Top 10 zegt een positie niets over
kwaliteit of populariteit. Alle items zijn wat dat
betreft geheel gelijkwaardig.

Omslag voor en rug Beeld van koning Filips III
in Plaza Mayor, Madrid
Omslag achter Gran Via, Madrid
Titelpagina Teatro Real Opera House

Wegwijs in Madrid

Vervoer naar en in Madrid.....	134
Praktische informatie.....	136
Accommodatie.....	142
Register.....	148
Dankbetuiging.....	156
Nuttige uitdrukkingen.....	158

De informatie in deze Capitool Top 10 Madrid
wordt regelmatig gecontroleerd en aange-
past. Alles is in het werk gesteld om ervoor te
zorgen dat de informatie in dit boek bij het
ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt.
Gegevens zoals telefoonnummers, openings-
tijden, prijzen, exposities en reisinformatie
zijn echter aan veranderingen onderhevig.
De uitgever is niet aansprakelijk voor conse-
quenties die voortvloeien uit het gebruik van
dit boek.

TOP 10 ★ Palacio Real

Het schitterende koninklijk paleis van Madrid is een van de opvallendste architectonische monumenten van Europa. Ruim de helft van de suites is te bezichtigen en ze zijn rijk gedecoreerd met ziden behang, fresco's en verguld pleisterwerk, en volgepakt met kostbare *objets d'art*. De locatie is net zo adembenemd. Vanuit de grote binnenplaats (Plaza de la Armeria) hebt u onbelemmerd uitzicht op een park en een bosgebied, uitlopend naar de majestueuze toppen van de Sierra de Guadarrama.

1 Façade

Blijf even staan op de Plaza de Oriente en geniet van de prachtige, zonovergoten gevel (rechts), ontworpen door Sacchetti. Hij wisselde in zijn ontwerp Ionische zuilen af met Toscaanse pilaren.

2 Grote trap

Toen Napoleon de prachtige fresco's op de trap (boven) zag nadat hij zijn broer op de Spaanse troon had geïnstalleerd, zei hij 'Jozef, jouw onderkomen is beter dan het mijne'.

3 Zuilenhal

Deze zaal werd ooit gebruikt voor bals en banketten, en er worden nog steeds ceremoniën gehouden. Mooi zijn Giaquinto's fresco van Carlos III als de zonnegod Apollo en de 17de-eeuwse wandtapijten.

4 Troonzaal

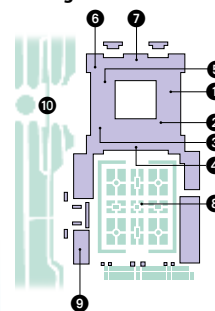
Deze zaal (rechts) werd door Giovanni Battista Natale ontworpen voor Carlos III als een eerbetoon aan de Spaanse monarchie. De bronzen leeuwen werden in 1651 in Rome gemaakt.

5 Gasparini-zaal

Deze schitterende zaal (links) is vernoemd naar zijn schepper en was de kleedkamer van Carlos III. Het fraaie plafond, versierd met gipsen fruit en bloemen, is een mooi voorbeeld van 18de-eeuwse *chinoiserie*.

Plattegrond

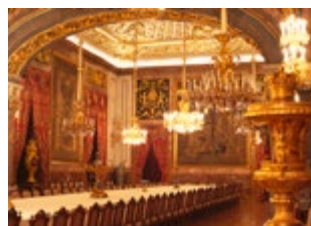

8 De koninklijke bibliotheek

De bibliotheek werd in 1712 gesticht door koning Filips V en omvat meer dan 20.000 boeken, waaronder het getijdenboek van Isabella I van Castilië, een bijbel van Doña María de Molina en een manuscriptenbundel uit de tijd van Alfonso XI van Castilië.

9 Wapenzaal

De koninklijke wapenzaal huisvest meer dan 2000 stukken, de meeste gemaakt voor een toernooi of steekspel en niet voor het slagveld. U ziet er ook martelwerktuigen uit de tijd van de Spaanse Inquisitie.

10 Jardines del Campo del Moro

Deze tuinen werden in de 19de eeuw aangelegd en beplant met acacia's, kastanjes, magnolia's, ceders en palmen. Vanaf de laan hebt u een schitterend uitzicht op de gevel van het paleis.

6 Eetzaal

De banketzaal (boven) werd gemaakt voor de bruiloft van Alfonso XII in 1879. De wandtapijten en de fresco's zijn van Anton Mengs en Diego Velázquez. Bekijk ook de Chinese vazen 'met de duizend bloemen' op de vensterbanken.

7 Koninklijke kapel

Ventura Rodríguez krijgt meestal de eer voor de decoraties in deze kapel, maar hij werkte nauw samen met anderen. De koepel, gesteund door enorme zwartmarmere pilaren, wordt opgesierd door nog meer fresco's van Giaquinto.

VOOR DE TOERIST

Kaart J3 ■ Calle Bailén
■ 91-4548800 ■ www.patrimonionacional.es

Open april-sept. dag.
10.00-20.00 uur; okt.-maart dag.
10.00-18.00 uur; 24 en 31 dec. 10.00-14.00 uur;
gesloten 18, 29 en 30 nov.
25 dec.

■ Tvg ■ Entree € 11, € 6 (met korting), € 7 (rondleiding plus fotogalerie), gratis voor EU-inwoners ma en do (april-sept. 18.00-20.00 uur; okt.-maart 16.00-18.00 uur)

■ Het paleis is soms gesloten voor officiële gelegenheden, informeer hiernaar

voor u op pad gaat. Vroeg in de ochtend mijd u de grootste drukte.

■ Op de eerste woensdag van de maand (okt.-juli) ziet u om 12.00 uur de wiseling van de wacht. Op andere woensdagen is er een eenvoudige ceremonie van 11.00-14.00 uur.

DE BOUW VAN HET PALEIS

Het paleis staat op de plek van Alcázar, het 9de-eeuwse moslimkasteel. In 1734 brandde het af, waarna Filips V eerst Filippo Juvara en daarna Giovanni Sacchetti opdracht gaf om een nieuw paleis te bouwen. De bouw duurde van 1738 tot 1764. De huidige koning Felipe VI woont echter liever in het Palacio de la Zarzuela, buiten de stad.

TOP 10 Architectuur

Plafond van Palacio Real

1 Palacio Real

Het koninklijk paleis vertoont een duidelijk ander beeld na de sobere smaak van de Habsburgse vorsten. Filips V was opgegroeid in Versailles waar de internationale barokstijl in trek was. Architect Filippo Juvara overleed twee jaar na het begin van de bouw, maar zijn opvolger, Gian Battista Sachetti zette de barokke stijl door (*blz. 12-15*).

2 Plaza Mayor

De inspiratiebron voor dit plein was de binnenplaats van El Escorial (*blz. 40-43*). Maar de plannen van architect Juan de Herrera werden pas 30 jaar later, in 1619, uitgevoerd door Gómez de Mora (*blz. 22-23*).

3 Palacio de Cibeles Kaart F4 ■ Plaza Cibeles 1

Sinds 2007 is het stadhuis van Madrid in dit indrukwekkende gebouw gevestigd. Het was de eerste grote opdracht van de Galicische architect Antonio Palacios en zijn partner Joaquín Otamendi. De stijl van dit paleis (1907-1919) varieert van Spaans plateresque tot art nouveau. Bijzonder is het prachtige glazen koepeldak.

4 Palacio Longoria

Art nouveau wordt vaker geassocieerd met Barcelona dan met Madrid. Dit fraaie voorbeeld van deze stijl is van de Catalaanse architect José Grases Riera. Het ontwerp

is krachtig en origineel met typische art-nouveaumenmerken zoals de sierlijke beeldhouwde details, de ronde lijnen en de balustrade (*blz. 120*).

5 Círculo de Bellas Artes

De Club der Schone Kunsten dateert van rond 1920 en is van Antonio Palacios. Het pronkstuk van dit art-decogebouw is het beeld van de godin Minerva op het dak, beschermvrouwe van de kunst. Word lid voor een dag en bewonder de trap, de theaterzaal, de balzaal en de Salón de Fiestas, met het beschilderde plafond (*blz. 94*).

6 Metrópolis

De Metrópolis is een van de visitekaartjes van Madrid. Het gebouw werd in 1905 ontworpen door de Franse architecten Jules en Raymond Férier. De hoogpunten, letterlijk, van dit fraaie neobarokke bouwwerk zijn de bronzen guirlandes die langs het koepeldak slingeren, glanzend in de zon (*blz. 94*).

Metrópolis

7 Iglesia de San Jerónimo el Real

Hoewel deze 16de-eeuwse kerk in de loop der jaren flink veranderd is, is het een belangrijk architecturaal monument (*blz. 82*). Het was eeuwenlang een toevluchtsoord voor de Spaanse vorsten en vorstinnen. De vorige koning, Juan Carlos I, werd hier in 1975 gekroond na de dood van generaal Franco.

8 Puerta de Europa

Plaza de Castilla ■ Metro Plaza de Castilla

De 'Poort naar Europa' (1996) is een moderne versie van een triomfboog. De hellende torens van glas en metaal tellen 26 verdiepingen.

Puerta de Europa

9 Residencia de Estudiantes

Pabellón Transatlántico, Calle del Pinar 21 ■ Metro Pinar del Rey ■ Gesloten voor het publiek

Dit college werd opgericht in 1910 en was de studieplek van Salvador Dalí en Federico García Lorca. Het ontwerp is van Antonio Flórez. Het hoofdgebouw kreeg als bijnaam 'trans-Atlantisch', vanwege de balustrade die lijkt op de reling van een schip.

10 Torre Picasso

Kaart G1 ■ Plaza de Pablo Ruíz Picasso, Paseo de la Castellana

Deze toren is met 157 m het hoogste gebouw van Madrid. Hij werd geopend in 1989 en is het werk van de Japanse architect Minoru Yamasaki, ontwerper van het noodlottige World Trade Center in New York.

TOP 10 BEZIENSWAARDIGHEDEN MET AZULEJOS

Fatigas del Querer

1 Fatigas del Querer

Kaart P4 ■ Calle de la Cruz 17

Het interieur van deze taverne uit de jaren twintig is bedekt met Andalusische tegels en muurschilderingen.

2 Taberna la Dolores

Mozaïektegels sieren de gevel van deze taberna uit 1908 (*blz. 83*).

3 Viva Madrid

Van binnen en van buiten betegeld. Let op de fontein van Cibeles op de gevel (*blz. 115*).

4 Tablao Villa Rosa

Fantastisch keramisch interieur uit de tijd dat dit restaurant een flamenco-club was (*blz. 115*).

5 Antigua Huevería en Farmacia Juansé

Kaart D2 ■ Calle de S Vicente Ferrer
Twee betegelde voorzijden. De apotheek adverteert met 'onschadelijke sigaretten'. De beschilderde kippen ernaast geven aan dat deze bar ooit een eierwinkel (*huevería*) was.

6 Taberna Ángel Sierra

Prachtige betegelde gevel uit het begin van de 20ste eeuw (*blz. 125*).

7 Taberna Almdendo 13

Authentieke tapasbar met een typisch Andalusische inrichting (*blz. 116*).

8 La Fontana de Oro

Kaart P4 ■ Calle de la Victoria 1

Dit leuke oude café is verbouwd tot een Ierse pub.

9 Restaurante la Quinta del Sordo

Kaart C5 ■ Calle del Sacramento 10
De betegelde gevel toont voorstellingen uit schilderijen van Goya.

10 Taberna de la Daniela

Keramische motieven sieren de bar en gevel van deze taberna (*blz. 90*).

TOP 10 Oud-Madrid

In de 17de eeuw werd de kern van de snelgroeïende stad verschoven van het middeleeuwse centrum, rond de Plaza de la Paja, naar de Plaza Mayor. Dit prachtige plein was behalve een markt- en ontmoetingsplaats vooral het middelpunt van vertier en vermaak. Na verloop van tijd raakten de huizen in verval en werden het goedkope huurhuizen. In de wijken ten zuiden van de Plaza Mayor woonden de arbeiders. Behalve slachthuiswerkers en leerlooiers van het Rastro zag men hier marktkooplui, bouwvakkers, herbergiers, paardenhandelaren, en zelfs criminelen.

Beeld, Plaza de la Paja

KAART VAN OUD-MADRID

1 Plaza de la Paja Kaart K6

In de middeleeuwen was dit het centrale plein en de marktplaats van Madrid, later overgenomen door Plaza Mayor. Nu is het een van de leukste plekken in de stad, met prachtige paleizen en cafés die in de zomer hun terrassen opzetten. Aan de noordkant vindt u de magnifieke Capilla del Obispo (Bisschopskapel), in 1535 tot stand gekomen als graf voor San Isidro (wiens stoffelijke resten uiteindelijk in de 18de eeuw zijn begraven in de San Isidro kathedraal). In de kapel ziet u een fraai renaissancestijl altaarstuk en rijkbewerkte tombe van aristocratische *Madridleños*.

Plaza Mayor

2 Plaza Mayor

Dit enorme plein is het hart van Oud-Madrid, omgeven door gebouwen met een zuilengang, met een keur aan toeristenwinkels, te dure restaurants en talloze straatartiesten (blz. 22-23).

3 El Rastro

U kunt wel een dag doorbrengen tussen de kramen op deze rommelmarkt (blz. 26-27) en vanuit een bruisend café in de wijk La Latina de wereld voorbij zien gaan.

4 Museo de los Orígenes (Casa de San Isidro)

Kaart K6 ■ Plaza de S Andrés 2 ■
Open di-vo en feestdagen 9.30-20.00 (aug. di-vr 9.30-14.30, zo en feestdagen tot 20.00) uur ■ Gesloten ma, 1 en 6 jan., 1 mei, 24, 25 en 31 dec.

Het museum is gevestigd in een fraai 16de-eeuws paleis dat ooit eigendom was van de graaf van Paredes. De originele binnenplaats in renaissancestijl is het mooist vanaf de eerste verdieping, waar u ook archeologische vondsten uit de streek rond Madrid ziet, plus een mooie Romeinse mozaïekvloer uit de 4de eeuw n.C. Beneden vindt u houten schaalmodellen van de stad en de koninklijke paleizen zoals die er in de 17de eeuw uitzagen. Een korte film brengt het schilderij van de auto-da-fé uit 1680 (blz. 23) van Francisco Rizi tot leven. Ook vindt u hier de San Isidrokapel, gebouwd in de 17de eeuw vlak bij het vermoedelijke huis van de heilige.

Restaurants en cafés

1 La Manduca de Azagra

Kaart E2 ■ Calle Sagasta 14 ■ 91-591 0112 ■ Gesloten zo, feestdagen, aug. ■ €€€

Dit Navarrese restaurant met avant-gardistisch interieur staat bekend om zijn heerlijke groenten, verse vis en lamsrack. Tapas eet u aan de bar.

Visgerecht bij La Manduca de Azagra

2 Arce

Kaart Q1 ■ Calle Augusto Figueroa 32 ■ 91-5220440 ■ Gesloten zo, ma, za en zo met Pasen ■ €€€

Chueca's toprestaurant is niet goedkoop, maar wel de moeite waard. Wisselend menu met seizoensgerechten.

3 Ribeira do Miño

Kaart E3 ■ Calle Santa Brígida 1 ■ 91-5219854 ■ Gesloten ma, aug. ■ €€

Deze Gallische *marisquería* is befaamd om de heerlijke schelpdieren, verse vis en *crêpes suzettes*.

4 El Cisne Azul

Kaart R1 ■ Calle Gravina 19 ■ 91-5213799 ■ €€€

Heerlijke, grote tapas, zoals wilde paddenstoelen, rucola, lamskoteletten en biefstuk.

5 Sergi Arola Gastro

Kaart F1 ■ Zurbano 31 ■ 91-3102169 ■ Gesloten zo en ma ■ TvG ■ €€€

De befaamde kok Sergi Arola creëert fantasierijke en exotische gerechten in zijn elegante restaurant met Michelinster.

6 Sala Clamores

Kaart D1 ■ Calle de Alburquerque 14 ■ 91-4455480 ■ €

Geniet in deze grote jazzclub met een cocktail van jazz, blues of tango, vertolkt door bekende artiesten.

7 Pepe Botella

Kaart D2 ■ Calle S Andrés 12 ■ 91-522 4309 ■ €

Relax met koffie, bier of een glas wijn en kijk om u heen in dit oude café met comfortabele fluwelen sofa's en marmeren tafelbladen.

8 Fábrica Maravillas

Kaart P1 ■ Valverde 29 ■ 91-521 8753 ■ €

Deze moderne ruimte, met eigen brouwerij, biedt diverse bieren. Zowel blonde ale als een heel intens, donker bier, elk met een eigen karakter.

9 La Kitchen

Kaart F3 ■ Calle Prim 5 ■ 91-3604974 ■ Gesloten zo en feestdagen ■ €€

Dit restaurant serveert Spaanse gerechten met een modern vleugje. Reserveren is noodzakelijk.

De gewelfde ruimte van La Kitchen

10 Café Manuela

Kaart D2 ■ Calle de S Vicente Ferrer 29 ■ 91-5317037 ■ €

Meer een club voor jonge mensen die komen kletsen, de krant lezen of een spelletje doen. Bier van de tap, cocktails en snacks.

Tabernas

PRIJSKLASSEN

Voor een driegangenmaaltijd voor één persoon met een halve fles wijn (of vergelijkbare maaltijd), inclusief toeslagen.

€ tot € 35 €€ € 35–€ 70 €€€ vanaf € 70

1 La Ardosia

Kaart F3 ■ Calle de Colón 13 ■ 91-5214979 ■ €

Deze knusse *taberna* serveert Guinness van de tap en uitstekende tapas. Proef de *fabada* (bonen- en inktvisstooftpot) (blz. 66).

2 La Taberna la Lirio

Kaart D2 ■ Calle del Espíritu Santo 30 ■ 91-5213958 ■ €

Literaire quotes sieren de stenen muren van deze bar. Heerlijke, traditionele Andalusische tapas met een modern tintje.

3 Libertad 8

Kaart F3 ■ Calle Libertad 8 ■ 91-5321150 ■ €

Ontspan in dit prachtige bohemien-café en luister naar singer-songwriters die achter in de zaak optreden.

4 El Comunista

Kaart E2 ■ Calle de Augusto Figueroa 35 ■ 91-5217012 ■ Gesloten zo, ma D ■ €

Een van de authentiekste *tabernas* van de stad, met eenvoudige kost.

5 La Trastienda

Kaart R1 ■ Augusto Figueroa 24 ■ 91-3300271 ■ €€

Dit restaurant ligt op de San Antónmarkt en serveert Baskische specialiteiten. Zo zijn er twaalf verschillende soorten kroketten.

6 Bodegas el Maño

Kaart D2 ■ Calle de la Palma 64 ■ 91-5215057 ■ Gesloten zo D ■ €

Deze ouderwetse wijnkelder ziet er authentiek uit, met bewerkte zuilen en fraaie vaten. Vermout, bier en wijn van de tap. Ruime keus uit diverse tapas, de gevulde inktvis is heerlijk.

El Bocaíto

7 El Bocaíto

Kaart E3 ■ Calle de la Libertad 6 ■ 91-5321219 ■ Gesloten zo, aug. ■ €

Klassieke tapas. De garnalen- en knoflook-*tostadas* zijn heerlijk (blz. 69).

8 Café Isadora

Kaart E3 ■ Divino Pastor 14 ■ 91-4457154 ■ €

Kleine, stijlvolle bar met posters van de legendarische danseres Isadora Duncan. Met jazzmuziek geniet u van een champagnecocktail en bijzondere likeurkoffies.

9 Taberna Ángel Sierra

Kaart R1 ■ Calle Gravina 11 ■ 91-5310126 ■ Gesloten wo, 2 weken in aug. ■ €

Probeer de *escabeche de atún* (tonijn) in deze tapasbar. Vermout van de tap.

10 Cervecería Santa Bárbara

Kaart E2 ■ Plaza de S Bárbara 8 ■ 91-3190449 ■ €

Grote moderne bar met bier van de tap, populair bij kantoorpersoneel. Ruime keuze uit diverse tapas (blz. 67).

Cervecería Santa Bárbara